

УДК 636.2:636.084.52:546.17

ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНИХ ТА ПАРАТИПОВИХ ЧИННИКІВ НА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ МОЛОКА ТА РІВЕНЬ АЗОТУ СЕЧОВИНИ У КОРІВ

Шабаш М. Л., аспірант,

Рубан С. Ю., науковий керівник, доктор сільськогосподарських наук, професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В останні роки компоненти молока розглядаються не тільки як показники якості та харчової цінності, а як предиктори стану здоров'я, контролю правильності побудови раціону, індикатори впливу на довкілля (Ruban & Danshyn, 2024). При цьому якісні показники молока тісно пов'язані з тривалістю лактації, яка, в свою чергу, залежить від віку корів, генетичних факторів (вплив бугая-плідника), сезону отелення та інших паратипових чинників, що безпосередньо впливає на формування лактаційної кривої та загальну продуктивність тварин (Kramarenko *et al.*, 2025). М. Mortazavi *et al.* (2025) констатують, що азот сечовини молока (MUN) служить індикатором метаболізму білка в молочних корів, а азот сечовини крові (BUN) дає уявлення про загальний баланс азоту та функцію нирок. MUN - одна з зручних та доволі точних описових компонент, яка відображає особливості травлення жуйних.

Мета роботи - визначити діапазон коливань основних показників якості молока та MUN, з послідуочим виявленням впливу генетичних та паратипових факторів на їх зміни.

Матеріалом для досліджень слугували дані молочної продуктивності 595 корів Голштинської породи в умовах Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Колос» Київської області (Україна). Дослід проведено в стандартних умовах при годівлі корів «без обмежень» з аналізом показників сечовини й азоту сечовини крові. Вивчали добовий надій, вміст жиру, білка, лактози, рН молока, рівень MUN, живу масу і надої, скориговані за енергетичною цінністю (ЕСМ).

Вміст жиру, білка, рівень лактози та азот сечовини молока (MUN) мають широкий діапазон свого фенотипового прояву, що характеризує складні

біохімічні процеси в організмі жуйних з суттєвими чинниками впливу на такі коливання факторів середовища. В межах довірчих інтервалів вибірки коливання (min-max) по основних ознаках разом з їхнім середнім значенням та похибкою склали за: добовим надоєм 10,0 -56,0 кг ($27,7 \pm 0,36$); вмістом жиру 3,17-5,73% ($4,39 \pm 0,08$); вмістом білка-2,4-4,0% ($3,40 \pm 0,01$); вмістом лактози 0,5-5,8% ($4,68 \pm 0,01$); рН 2,1-7,4 одиниць ($7,09 \pm 0,01$); MUN 2,6-32,9 мг/дл ($12,31 \pm 0,24$); живою масою корів 488,0-650,0 кг ($526,4 \pm 0,75$); надоєм скорегованим на загальний енергетичний вміст (energy-corrected milk, ECM) 10,3-66,6 кг, ($29,13 \pm 0,35$). В зазначених діапазонах експериментальної вибірки не виявлено вірогідного зв'язку між енергетичною цінністю молока (ECM) та вмістом азоту сечовини в молоці ($-0,0005 \pm 0,0421$).

Відмічена тенденція, коли при високих значеннях MUN знижується абсолютний рівень таких важливих компонентів молока як вміст жиру, білка, та лактози, що знижує енергетичну цінність молока (ECM). Не виявлено суттєвого впливу генетичної компоненти (походження за батьком) на значення MUN.

Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України

Факультет
ветеринарної
медицини

Міжнародна наукова конференція

«Актуальні питання ветеринарної патології»

приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини
та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України,
академіка НААН України

Анатолія Йосиповича Мазуркевича

2–3 жовтня 2025 р.,
м. Київ, факультет ветеринарної медицини НУБіП України

Київ – 2025

УДК 005.745(043.2)(063)

З 41

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

«Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

За викладений в тезах матеріал відповідають безпосередньо автори.

Збірник матеріалів конференції є науково-практичним виданням, в якому опубліковано тези доповідей студентів, аспірантів, кандидатів і докторів наук, наукових працівників та практикуючих лікарів факультету ветеринарної медицини та інших підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України, навчальних і наукових установ України та зарубіжжя. Наукові праці відображають результати досліджень з напрямку ветеринарної медицини та біології.

Збірник матеріалів конференції розрахований на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, науковців, практикуючих лікарів та всіх, хто цікавиться останніми тенденціями розвитку сучасної науки.

Організаційний комітет з підготовки збірника тез: Цвіліховський М.І., д.біол.н., професор; Голопура С.І., д.вет.н., професор; Малюк М.О., д.вет.н., професор; Куліда М.А., к.вет.н., доцент; «Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

Відповідальний за випуск: М. О. Малюк

НУБіП України